

KENTRON EPEYNHΣ THΣ APXAIOTHTOΣ

Συνοπτική έκθεση πεπραγμένων τοῦ ἔτους 1999

A. Ἐρευνητικὰ προγράμματα.

I. Στὰ πλαίσια τοῦ Νεολιθικοῦ προγράμματος τοῦ Κέντρου, ἡ ἐρευνήτρια κ. Λαΐα Ὀρφανίδη-Γεωργιάδη συνέχισε τὴν ἐτοιμασία τοῦ δευτέρου τόμου τοῦ Corpus νεολιθικῶν εἰδωλίων τῆς Θεσσαλίας, καθὼς καὶ τοῦ τόμου ποὺ θὰ περιλαμβάνει τὰ νεολιθικὰ εἰδώλια τῆς Συλλογῆς A. Μπάστη στὸ Μουσεῖο Βόλου. Ἐπίσης, συνέχισε τὴν κατάρτιση τοῦ Νεολιθικοῦ βιβλιογραφικοῦ καὶ φωτογραφικοῦ ἀρχείου γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν νοτιοανατολικὴ Εὐρώπη καὶ ἀνατολικὴ Μεσόγειο.

II. Στὸ Κρητομυκηναϊκὸ Πρόγραμμα ἡ ἐρευνήτρια κ. Δέσποινα Δανιηλίδου συνέχισε τὴν ἐνημέρωση τοῦ γενικοῦ «Βιβλιογραφικοῦ Ἀρχείου τῆς Προϊστορικῆς Ἑλλάδος» ποὺ καταρτίζεται ἀπὸ ἐτῶν στὸ Κέντρο, καθὼς καὶ τῶν ἐπὶ μέρους θεματικῶν καὶ τοπογραφικῶν καταλόγων του. Ἐπίσης, ἐργάσθηκε γιὰ τὸ ἐρευνητικὸ πρόγραμμα «Δημοσίευση τῶν ἀνασκαφῶν τῶν Μυκηνῶν, 1962-1989», ὑπεύθυνος τοῦ ὁποίου εἶναι ὁ Ἐπόπτης τοῦ Κέντρου Ἀκαδημαϊκὸς κ. Σπ. Ἰακωβίδης. Ὁ ἐρευνητὴς κ. Χρῆστος Μπουλώτης συνέχισε τὴν ἀνασκαφὴ του στὸν προϊστορικὸ οἰκισμὸ Κουκονῆσι Λήμνου (Ὀκτώβριος 1999), ἔρευνα ἢ ὁποῖα ἐπιχορηγεῖται ἐν μέρει ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν.

III. Στὸ Κλασικὸ Πρόγραμμα ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Μαρία Πιπιλῆ συνέχισε τὴν ἐτοιμασία τεύχους τῆς διεθνoῦς σειρᾶς Corpus Vasorum Antiquorum («Ἀγγεῖα Ἰδιωτικῶν Ἀρχαιολογικῶν Συλλογῶν») καὶ ἀσχολήθηκε μὲ τὴν ἐπίβλεψη τῆς ἐκπόνησης τευχῶν τῶν σειρῶν Corpus Vasorum Antiquorum καὶ Corpus Signorum Imperii Romani ἀπὸ ἄλλους συγγραφεῖς. Γιὰ τὰ διεθνῆ αὐτὰ προγράμματα, τὰ ὁποῖα ἐπιχορηγοῦνται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐρευνῶν, βλ. ἀναλυτικὰ παρακάτω. Στὸ πλαίσιο τῆς ἐρευνητικῆς τῆς ἐργασίας πάνω σὲ θέματα ἀρχαίας ἑλληνικῆς κεραμεικῆς πραγματοποίησε ἐπιστημονικὴ ἀποστολὴ στὴν Σάμο (Αὐγoυστος - Σεπτέμβριος 1999) γιὰ τὴν μελέτη ἀττικῆς καὶ λακωνικῆς κεραμεικῆς στὰ Μουσεῖα Βαθέος καὶ Πυθαγορείου. Ἡ κ. Βασιλικὴ Μαχαίρα συνέχισε τὴν ἐρευ-

νητική της έργασία, τὴν ἐκπόνηση ἐπιστημονικοῦ καταλόγου ποὺ θὰ περιλαμβάνει τὰ ἑλληνιστικά γλυπτὰ τοῦ Μουσείου Ρόδου ποὺ ἔχουν βρεθεῖ στὸ νησί μεταξύ τῶν ἐτῶν 1947-1974. Γιὰ τὴν συνέχιση τῆς καταγραφῆς καὶ μελέτης τῶν γλυπτῶν πραγματοποίησε ἐπιστημονικὴ ἀποστολὴ στὴ Ρόδο (Σεπτέμβριος 1999). Ἐπίσης, ὀλοκλήρωσε τὴν συγγραφὴ τῆς μονογραφίας «Τὸ Ἴερό τῆς Ἀφροδίτης στὸ Δαφνί», ἡ ὁποία θὰ ἐκδοθεῖ στὴν σειρὰ Βιβλιοθήκη τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας. Ἡ ἐρευνήτρια κ. Βικτωρία Σαμπετάι ὀλοκλήρωσε τὴν συγγραφὴ τεύχους τῆς σειρᾶς Corpus Vasorum («Ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Θηβῶν») καὶ συμμετέσχε στὴν ἐπιστημονικὴ ἐπιμέλεια τοῦ κατατεθέντος πρὸς ἔκδοση τεύχους «Ἀγγεῖα τοῦ Μουσείου Μαραθῶνος» (ὑπὸ Π. Βαλαβάνη).

IV. Διεθνῆ Προγράμματα τῆς Ἀκαδημίας ποὺ τελοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ Κ.Ε.Α.

1. Corpus Vasorum Antiquorum.

Ἄρχισε ἡ διαδικασία ἔκδοσης τοῦ τεύχους τῆς ἐρευνήτριας τοῦ Κ.Ε.Α. κ. Β. Σαμπετάι «Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Θηβῶν» μὲ τὴν ἔγκριση ἀπὸ τὴν Ἀκαδημία τῆς σχετικῆς δαπάνης καὶ τὴν σύσταση ἐπιτροπῆς διενέργειας διαγωνισμού γιὰ τὴν ἐκτύπωση τοῦ ἔργου. Κατετέθη πρὸς ἔκδοση τὸ τεύχος «Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Μαραθῶνος» (ὑπὸ Π. Βαλαβάνη). Συνεχίσθηκε ἡ ἐτοιμασία τῶν τευχῶν: «Ἀγγεῖα Ἰδιωτικῶν Ἀρχαιολογικῶν Συλλογῶν» (ὑπὸ Μ. Πιπιλῆ), «Γεωμετρικὰ ἀγγεῖα τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου» (ὑπὸ Ν. Κούρου), «Ἀττικὲς μελανόμορφες λήκυθοι τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου» (ὑπὸ Ἐ. Στασινοπούλου καὶ Ἐ. Σερμπέτη) καὶ «Ἀγγεῖα τοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου Ρόδου» (ὑπὸ Α. Λεμοῦ). Τέλος, ἀνετέθη στὸν ἀρχαιολόγο κ. Γ. Καββαδία ἡ συγγραφὴ τεύχους ποὺ θὰ περιλαμβάνει τὶς πελίκες τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

2. Corpus Signorum Imperii Romani

Ὀλοκληρώθηκε ἡ συγγραφὴ τοῦ τεύχους «Τὰ Ρωμαϊκὰ πορτραῖτα τῆς Κρήτης» (ὑπὸ Μ. Λαγογιάννη) καὶ συνεχίσθηκε ἡ ἐτοιμασία τοῦ τεύχους «Τὰ Ρωμαϊκὰ πορτραῖτα τοῦ Μουσείου Ἀκροπόλεως» (ὑπὸ Γ. Δοντᾶ).

3. Tabula Imperii Romani.

Συνεχίσθηκαν οἱ ἐργασίες συγγραφῆς λημμάτων τῶν τευχῶν Κρήτης (ὑπὸ Α. Πετροπούλου) καὶ Κεντρικῆς Ἑλλάδος (ὑπὸ Π. Καραναστάση, Χ. Βασδάρη καὶ Σ. Βλίζου).

B. Άλλες δραστηριότητες τῶν ἐρευνητῶν τοῦ Κ.Ε.Α.

Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου κ. Μ. Πιπιλή ἔδωσε διάλεξη στό Αὐστραλιανό Ἀρχαιολογικό Ἰνστιτοῦτο μέ θέμα «Laconian black-figure vases: find-places, shapes, iconography» (Μάρτιος 1999). Κυκλοφόρησε ἡ μελέτη της «Archaic Laconian vase-painting: some iconographic considerations» στόν τόμο Sparta in Laconia. Proceedings of the 19th British Museum Classical Colloquium, London 6-8 December 1995 (1998) 82-96.

Ἡ κ. Α. Ὀρφανίδη-Γεωργιάδη συμμετέσχε στό ἐρευνητικό πρόγραμμα τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Αἰγαίου «Τυπολογία νεολιθικῶν εἰδωλίων ἀπό τή Θεσσαλία, φυσικοχημικές ἀναλύσεις καί δοκιμές ἀθθεντικότητας». Στά πλαίσια τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοτικοῦ Προγράμματος WITRANET, συνεργάσθηκε στήν παραγωγή CDROM μέ θέμα «Ἡ ἀμπελοκαλλιέργεια καί ἡ οἴνοπαραγωγή στήν Ἑλλάδα μέ ἔμφαση στήν Ἀττική. Ἱστορική ἀναδρομή».

Ὁ κ. Χ. Μπουλώτης ἔλαβε μέρος στό συνέδριο τοῦ Κέντρου τῆς Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν «Ἡ ἐλιά καί τὸ λάδι» (1999) μέ τήν ἀνακοίνωση «Ἐλιά καί λάδι στίς θρησκευτικές δοξασίες τοῦ κρητο-μυκηναϊκοῦ κόσμου», ἔδωσε διάλεξη στό Ἐθνικό Ἀρχαιολογικό Μουσεῖο (Ἀπρίλιος 1999) μέ θέμα «Ὅμηρος καί Ἀῆμος: τὸ μυκηναϊκὸ παρελθόν» καί παρέδωσε μαθήματα στήν Ἀρχαιολογική Ἑταιρεία μέ θέμα «Ἡ γραφή στό προϊστορικό Αἰγαῖο» (Ἰαν.-Μάρτ. 1999). Κυκλοφόρησε ὁ τόμος «Τὸ Ἑλληνικὸ κόσμημα» (1999, ἔκδ. Μουσείου Μπενάκη) στόν ὁποῖο συμμετέσχε μέ τήν συγγραφή τοῦ κεφαλαίου «Τὸ μυκηναϊκὸ κόσμημα». Δημοσιεύθηκε τὸ ἄρθρο του «Les nouveaux documents en Linéaire A d'Akrotiri (Théra): remarques préliminaires», BCH 122 (1998) 407-411.

Δημοσιεύθηκαν οἱ παρακάτω ἀνακοινώσεις σέ συνέδρια τῆς κ. Β. Μαχαίρα: «Ὁρέστης καί Ἡλέκτρα ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολη», στό «Οἱ Σέρρες καί ἡ περιοχή τους. Ἀπὸ τὴν ἀρχαία στὴ μεταβυζαντινὴ κοινωνία», Σέρρες, Σεπτ. 1993 (1998), σελ. 49-60, καί «Δύο ἀγαλματικοὶ τύποι τῆς ροδιακῆς πλαστικῆς τῶν ὑστεροελληνιστικῶν χρόνων» στό «Ρόδος 2.400 χρόνια. Πόλη Ρόδου, ἀπὸ τὴν ἵδρυσή της μέχρι τὴν κατὰληψη ἀπὸ τοὺς Τούρκους» (1523), Ρόδος, Ὀκτ. 1993 (1999), σελ. 173-178.

Δημοσιεύθηκαν τὰ πρακτικὰ τῆς ἀνασκαφῆς τῆς κ. Β. Σαμπεταί στήν Βοιωτία: Ἀρχαιολογικὸ Δελτίο 40 (1994) [1999] Χρον., σελ. 287-289.

Ἡ Διευθύντρια τοῦ Κέντρου
Μαρία Πιπιλή